

รายงานผลการประชุมคณะทำงานพิจารณาระเบียบกรมกิจการผู้สูงอายุและประกาศกระทรวงการพัฒนา  
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ระเบียบกรมกิจการผู้สูงอายุว่าด้วยการคุ้มครองผู้สูงอายุ  
แบบครอบครัวอุปถัมภ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยกรมกิจการผู้สูงอายุได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาระเบียบกรมกิจการผู้สูงอายุ และประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงโดยมีอธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ เป็นประธาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะทำงาน ประกอบด้วย นายชูเกียรติ สุวรรณรังสี เป็นที่ปรึกษา รองอธิบดี กรมกิจการผู้สูงอายุ รองประธาน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านผู้สูงอายุ ผู้แทนหน่วยงานต่างๆ เป็นคณะทำงาน ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่พิจารณา ปรับปรุง ยกย่องระเบียบกรมกิจการผู้สูงอายุและประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้กฎหมายมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

### ประเด็นการมีส่วนร่วม

พิจารณา ปรับปรุง ยกย่องระเบียบกรมกิจการผู้สูงอายุและประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้กฎหมายมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

### สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

๑. อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ เป็นประธาน
๒. รองอธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ รองประธาน
๓. นายชูเกียรติ สุวรรณรังสี เป็นที่ปรึกษา
๔. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านผู้สูงอายุ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน ผู้แทนกรมการสตรีและสถาบันครอบครัว พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรี ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุวาสนะเวศม์ ผู้อำนวยการกองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนเมืองพัทยา ผู้อำนวยการกองบริหารกองทุนผู้สูงอายุ เป็นคณะทำงาน
๕. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

### ผลจากการมีส่วนร่วม

การประชุมคณะทำงานพิจารณาระเบียบกรมกิจการผู้สูงอายุและประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ระเบียบกรมกิจการผู้สูงอายุว่าด้วยการคุ้มครองผู้สูงอายุแบบครอบครัวอุปถัมภ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๓ ครั้ง โดยที่ประชุมให้ปรับแก้ไขตามข้อเสนอ ซึ่งกรมกิจการผู้สูงอายุได้ดำเนินการปรับแก้เรียบร้อยแล้ว และที่ประชุมมีมติเห็นชอบร่างระเบียบกรมกิจการผู้สูงอายุว่าด้วยการคุ้มครองผู้สูงอายุแบบครอบครัวอุปถัมภ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ แล้ว

### การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงาน

ในการนี้ ระเบียบกรมกิจการผู้สูงอายุว่าด้วยการคุ้มครองผู้สูงอายุแบบครอบครัวอุปถัมภ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศลงราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๖ โดยมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพื่อเป็นประโยชน์กับประชาชนต่อไป

ระเบียบกรมกิจการผู้สูงอายุ  
ว่าด้วยการคุ้มครองผู้สูงอายุแบบครอบครัวอุปถัมภ์  
พ.ศ. ๒๕๖๖

ด้วยกรมกิจการผู้สูงอายุ มีภารกิจเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุ ในด้านต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยผู้สูงอายุ และการสร้างความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ตามนโยบายรัฐบาล อีกทั้งเพื่อตอบสนองผู้สูงอายุส่วนใหญ่ที่มีความต้องการอยู่กับครอบครัว ชุมชน และสังคม สอดรับกับสถานการณ์เศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ที่ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวไม่สามารถดูแลผู้สูงอายุได้ ดังนั้น เพื่อคุ้มครองผู้สูงอายุให้มีความปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยการสนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน ดูแลผู้สูงอายุ และทำให้ผู้สูงอายุได้อยู่ร่วมกับครอบครัว ชุมชน และสังคม ตลอดจนเพื่อให้มีระเบียบในการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับข้อ ๒ แห่งประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การกำหนดหน่วยงาน ผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ ดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุ ในด้านต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมกิจการผู้สูงอายุ ว่าด้วยการคุ้มครองผู้สูงอายุ แบบครอบครัวอุปถัมภ์ พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ครอบครัวอุปถัมภ์” หมายความว่า บุคคลหรือครอบครัวที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ให้เป็นครอบครัวอุปถัมภ์ผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน และไม่มีผู้ดูแลหรือมีแต่ไม่สามารถเลี้ยงดูได้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองผู้สูงอายุแบบครอบครัวอุปถัมภ์ ซึ่งอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ

ข้อ ๔ การคุ้มครองตามระเบียบนี้ ผู้สูงอายุต้องยินยอมเป็นหนังสือตามแบบที่อธิบดีกำหนด กรณีผู้สูงอายุไม่สามารถให้การยินยอมได้ ให้นักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้รวบรวมข้อเท็จจริงและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ

การขอคุ้มครองดูแลผู้สูงอายุให้ขอได้เพียงคราวละหนึ่งคน หากจะรับมากกว่านั้น ให้ระบุเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องรับผู้สูงอายุไว้คุ้มครองดูแลมากกว่าหนึ่งคน

ข้อ ๕ ผู้ที่มีความประสงค์ขอเป็นครอบครัวอุปถัมภ์ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ หรือผู้ที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีซึ่งมีความพร้อมและศักยภาพในการดูแลผู้สูงอายุ อาจได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการ เป็นราย ๆ ไป

(๓) มีที่อยู่อาศัยที่เป็นหลักแหล่ง และอยู่ในอาณาบริเวณเดียวกับผู้สูงอายุ

(๔) ได้รับความยินยอมจากสมาชิกทุกคนในครอบครัวว่ามีความพร้อมในการคุ้มครองผู้สูงอายุ

(๕) ไม่เป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา และอยู่ระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล

ข้อ ๖ การขอเป็นครอบครัวอุปถัมภ์ให้ยื่นความประสงค์ตามแบบที่อธิบดีกำหนด ดังนี้

(๑) ในท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอได้ที่กรมกิจการผู้สูงอายุ หรือศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค หรือหน่วยงานที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) ในจังหวัดอื่น ให้ยื่นคำขอได้ที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุที่อยู่ในจังหวัดนั้น

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ต้องแสดงเอกสารหลักฐานของผู้ยื่น ได้แก่ ทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวประเภทหนึ่งประเภทใดที่มีเลขประจำตัวประชาชน รูปถ่ายหน้าตรง ซึ่งถ่ายไว้ไม่เกินหกเดือน จำนวน ๑ รูป

ข้อ ๗ ให้นักสังคมสงเคราะห์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายไปเยี่ยมบ้านของผู้ยื่นคำขอและผู้สูงอายุ เพื่อสอบข้อเท็จจริงให้ได้ข้อมูลประวัติบุคคล ครอบครัว บุคคลที่เกี่ยวข้อง สภาพความเป็นอยู่ และความเหมาะสม ตามแบบที่อธิบดีกำหนด เสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาคคุณสมบัติและความเหมาะสมของผู้ขอเป็นครอบครัวอุปถัมภ์ เสนอต่ออธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี

ข้อ ๘ ให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) อนุญาตเป็นครอบครัวอุปถัมภ์

(๒) อนุมัติให้ความช่วยเหลือคุ้มครองดูแลผู้สูงอายุแก่ครอบครัวอุปถัมภ์ ครอบครัวละ ๒,๐๐๐ บาท ต่อผู้สูงอายุหนึ่งคนต่อเดือน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นและเหมาะสม อาจพิจารณาให้เงินช่วยเหลือได้ไม่เกินครอบครัวละ ๓,๐๐๐ บาทต่อผู้สูงอายุหนึ่งคนต่อเดือน

(๓) สั่งยกเลิกการเป็นครอบครัวอุปถัมภ์

การอนุญาตตาม (๑) ให้ผู้ได้รับอนุญาตเป็นครอบครัวอุปถัมภ์จัดทำบันทึกข้อตกลงตามแบบที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๙ ให้นักสังคมสงเคราะห์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงพื้นที่เพื่อติดตามเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ และครอบครัวอุปถัมภ์เป็นประจำ ทั้งนี้ ให้รายงานผลการติดตามเยี่ยมเยียนพร้อมรูปถ่ายของผู้สูงอายุ และครอบครัวอุปถัมภ์ต่ออธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ตามแบบที่อธิบดีกำหนดปีละหนึ่งครั้ง จนกว่าการคุ้มครองดูแลผู้สูงอายุจะสิ้นสุดลง

ข้อ ๑๐ การเป็นครอบครัวอุปถัมภ์สิ้นสุดลงในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สูงอายุหรือผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นครอบครัวอุปถัมภ์ตาย

(๒) ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองดูแลภายในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ และให้หมายความรวมถึง สถานสงเคราะห์ สถานดูแล สถานคุ้มครอง หรือสถานที่อื่นของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการในลักษณะเดียวกัน

(๓) ครอบครัวอุปถัมภ์ขอยกเลิกการเป็นครอบครัวอุปถัมภ์

(๔) อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี สั่งให้ยกเลิกการเป็นครอบครัวอุปถัมภ์ ตามความเห็นของคณะกรรมการด้วยเหตุไม่สามารถคุ้มครองดูแลผู้สูงอายุได้ คุ้มครองดูแลผู้สูงอายุไม่เหมาะสม ไม่ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงตามข้อ ๘ วรรคสอง ผู้สูงอายุไม่ประสงค์จะอยู่ในความคุ้มครองดูแลของครอบครัวอุปถัมภ์ มีผู้รับผู้สูงอายุไปคุ้มครองดูแล หรือเหตุอื่นตามความเห็นของคณะกรรมการ

การยื่นขอยกเลิกการเป็นครอบครัวอุปถัมภ์ ตาม (๓) ให้นำความในข้อ ๖ (๑) และ (๒) มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ ให้อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจกำหนดวิธีปฏิบัติและแบบเอกสาร ตลอดจนวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีมีข้อขัดแย้งในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

แรมรุ้ง วรวัธ

อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ